

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(ĐỒNG-PHÁP-ĐỊA-ỐC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm đồn điền
Lâm nhà
Tậu nhà tậu đồn điền

Giả góp từng tháng lãi gốc rất nhẹ, như góp họ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ - Cách giả dễ dàng.

Bản-Hội có nhận về các kiểu nhà giả tính rất hạ

XIN HỒI THẺ LẺ TẠI:

HANOI - Hội Sở Bản Hội 89 phố Francis Garnier

TOURANE - Maitre PHAN-CAO-ĐOÀN,

Lưu-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khố tại Tòa Án

công - chúng vào nghe xử, vì phòng tòa án không thể rộng mà chứa đủ được.

Đúng giờ, tiếng chuông báo hiệu rằng hội-tổng họp, công-chúng đều yên lặng và đứng dậy. Quan Cai-trị Bricé-Giám đốc các việc chính-trị và hành chính ở Bắc kỳ, làm chánh hội-đồng ở trong bước ra. Theo sau ngài là quan Cai-trị Delsalle, Đô-ly thành phố Hanoi; quan Biện-lý Nicolas; quan Đại-uy Guet và quan Lưu-sự Arnoux; M. Hoàng-hữu Phương thông ngôn. Những quan chức sau này cũng ngồi dự thính: M. M. Tholance, Cordier, Lafferauderie, Arnoux, Douguet.

Hơn bảy trăm người bị cáo đều ngồi cả ở mấy hàng ghế dài trước mặt bàn các quan trung-sự.

Có bốn Trung-sự là: Mes Mandrette, Pascalis, Bora và Mansohn. Hội-đồng họp, công-chúng đều yên lặng ngồi nghe.

Quan Chánh Hội-đồng tuyên đọc bản nghị-án về việc này, kể tội từng người một. Sau ngài đọc bản tóm lược diễn tiến của Việt-nam Quốc-dân đảng và những kỳ họp cũng là chương-trình hành-dộng của đảng ấy. Ngài đọc trong ngời sáng ánh mắt mới xong.

Hội viên thông ngôn là M. Hoàng-hữu Phương đọc bản dịch ra chữ quốc-ngữ về những người ít am hiểu tiếng Pháp được biết rõ đại ý như sau này: Đảng Việt-nam Quốc-dân, họp ở nhà số 9 đường 96, là nhà riêng M. Phạm-tuân-Tài giáo học. Lúc buổi đầu M. Tài có anh là M. Phạm-quê-Lâm tại Đất công và một người bạn thân là M. Hoàng-phạm-Trần tức Nourong Tổng giúp việc. Mục-dịch đảng là in sách để cổ động. Buổi họp tháng Mai năm 1927, đảng xét ra M. Nourong-Tổng là người nắm cán hơn cả, liền cử đi giao thiệp vào Nam-kỳ để bày tỏ mục-dịch, những việc dự làm, lập các chi bộ, in sách văn văn... Hội tháng juillet năm ấy, lại họp ở Nam-tông Thư-xã, M. Ng-thái-Học chủ tọa; kỳ họp tháng Septembre thì do M. Phạm-tuân-Tài, giáo học ở Tuyên-quang, chủ tọa, bàn về chương-trình hành-dộng đảng (Pháp). Đảng cử M. Nguyễn-thế-Nghiệp sang Nam, cử M. Phạm-tuân-Tài thì chủ động ở Tuyên-quang. Ngày 11 Novembre là ngày hội Chiến thắng có tin rằng binh lính bên Bắc-ninh rục rịch khởi loạn; nhưng sau không thành. Ngày 24 và 26 Novembre 1927, mấy người là Hoàng-phạm-Trần, Phạm-tuân-

Tài, Nguyễn-thế-Nghiệp, Ng-ngọc-Son tức Thái-Son cùng họp ở nhà M. Ng-thái-Học bàn xét các ý kiến và cách lập Việt-nam Quốc-dân đảng. Hội tháng Décembre năm ấy, M. Ng-thế-Nghiệp vào Nam-kỳ để xét về tình hình chính-trị, khi qua Ghanh-hóa có tìm M. Hoàng-vân-Tùng và báo cổ động về việc ấy. M. Nourong-Tổng thì xuống Thái-binh và M. Phạm-tuân-Tài thì ở Tuyên-quang.

Sau lớp ban trị sự tạm thời, M. Ng-thái-Học làm hội-trưởng lại cử các đại biểu ở các tỉnh, các chi bộ và tổng bộ. Tổng bộ có sáu ban, là: 1) Ban cổ động; 2) Ban chiến tranh; 3) Ban trình thám; 4) Ban kinh tế; 5) Ban âm sát; 6) Ban ngoại giao. Mỗi người trước khi nhập đảng, phải ký tên vào một tờ giấy đại ý như sau này:

« Trước giảng sơn Việt-Nam, « Trước anh em đồng chí, « Tôi là... »

« Xin nhập vào Việt-nam Quốc dân đảng và hy-sinh cả tính mệnh cũng là tài sản, nếu sai lệnh sẽ phải tử hình ».

Ngày 1er juillet 1928, đảng lễ đảng họp ở Gia-lâm, nhưng sau lại họp ở Nam-dông Thư-xã và bàn về việc V. N. Q. D. Đ. Buổi họp ấy, phát những quyền điều lệ in thạch cho các hội viên. Đảng cử M. Ng-thái-Học làm đảng trưởng và M. Ng-ngọc-Son làm phó đảng trưởng. Bàn nên lập nhà khách sạn để lấy lợi tức thêm vào cơ công quỹ.

Chương trình các việc như sau này:

- Cử các đại biểu đi các tỉnh miền biên thùy.
- Cử đại biểu vào yết kiến cụ Phạm-bội-Châu.
- Mở một nhà khách sạn.
- Lập một tờ báo bằng quốc ngữ và xuất bản các sách.
- Bắt buộc các trẻ dưng tuổi của các hội viên phải vào học để sau này có thể lập thành một sư đoàn riêng.

Bản điều lệ thì do M. M. Lê-v-Phúc và Hoàng-v-Tùng làm.

Ngày 11 Novembre 1928 thì họp ở Việt-nam khách sạn số 38 phố hàng Bông, khách sạn này được phép mở từ hôm 26 Octobre 1928; trước M. M. Hưu-dào đứng lên xin không được, sau M. Nguyễn-thái-Học phải thương thuyết với M. Lê-thành-Vy và hai người nữa, giả vờ làm tờ họp đồng cử M. M. Hưu-dào làm quản lý rồi sau mới được phép. Buổi họp ở khách sạn này.

đang có bàn việc cử ba đại biểu sang Tàu, việc quyền tiền, việc cấp 100\$ cho M. Ng-ngọc-Son để có thể từ Saigon ra Bắc được, việc làm ngân quỹ quan Toàn quyền Pasquier trước khi ngài tới Đông-Pháp, văn bản...

Ngày 25 Décembre 1928, đảng lại họp ở nhà số 3 phố Charbon prolongé do M. Ng-thái-Học chủ tịch và có phát cho cử-tọa quyền « Hồn các mệnh » số 11.

Ngày 1er janvier 1929, lại họp và đặt ra hai ban là ban lập pháp và ban hành chính; ban trên do M. Ng-khắc-Như làm chánh ban và M. Lê-xuân-Hy, phó ban. Ban dưới do M. Ng-thế-Nghiệp làm chánh ban và M. Lê-vân-phúc phó ban. Chương trình của ban lập pháp như sau này:

- Xét việc theo tôn chỉ « Tam dân chủ nghĩa » và « Quốc gia chủ nghĩa ».
- Xét việc kỷ luật phải tuân theo.
- Xét về tình hình tài chính.
- Việc vay tiền.

M. Ng-ngọc-Son kể lại việc đi Nam-kỳ về.

Ngày 20 janvier 1929 họp tại nhà M. Hoàng-thúc-Gi ở số 5 đường Sơn-lây cũ M. Chu-đông-Bình sang Tàu và cầm danh thiếp của cụ Phạm-bội-Châu để tiện việc giới thiệu.

Ngày 2 février 1929 đảng cũng họp ở đây và lần này là lần cuối cùng, xét về nội tình nhà Khách sạn Việt-nam, nào người quản lý hà lạm, nào bồi bếp gian tham, nào hội-viên ăn cắp; rồi không chịu giả tiền, kết cục, khách sạn nợ nhiều quá và không thể nào đứng vững được nữa.

Tổng kết, điều lệ của Cách mệnh đảng gồm có ba chủ nghĩa là: p.á. hội, kiến thiết, bình trị.

Chủ-nghĩa phá hoại thì chia ba thời kỳ: Phôi thai, dự bị và thực hành.

Viên thông ngôn đọc xong, quan chánh hội đồng bắt đầu hỏi các tội nhân. Lúc ấy là hồi 9 giờ 40 phút.

Thoạt tiên M. Ng. Hưu Đại, 25 tuổi, nguyên giáo học nghỉ cáo bồi, ra đối chất.

Quan tòa hỏi thì M. Đại nhận rằng quá ở đường 96, số 9, và theo như mấy lời khai trước, nhận là hội viên V. N. Q. D. Đ. và có dự các kỳ họp hội.

Đến M. Phạm-duy-Kiến 42 tuổi, quán ở Hưng-yên.

Ông khai rằng ông hiện làm mục đích của hội V. N. Q. D. Đ. là một hội buôn, nên mới vào. Sau ông hiểu rõ ông nên thôi. Hắn nhóm hội, ông gặp Tú-Chế rồi đi, thì ông cũng đi, nhưng đến nghe bàn chuyện làm khách sạn, ông bèn lui ra.

Đoạn đến M. Đặng-ngọc-Như 37 tuổi giáo học thì sai sinh tại Nam-dinh, nay tại Hưng-yên.

Quan tòa cũng đọc bài cáo tội như mấy người trên, vu cho làm chuyện. Nhưng ông Nhữ chỉ một mặt trả lời:

« Tôi chẳng biết gì cả; tôi chẳng quen ai cả; những chuyện vu cho tôi đó, chẳng qua là lời thêu dệt của ai muốn kiếm công, cần lấy mẽ dầy, kim-khanh cho thôi ».

Người nhà M. Nhữ có nhờ trạng sư Mandrette cãi hộ cho. Ông Trạng sư này cũng sẽ cãi cho M. Đại và M. Kiến.

TƯ TƯỞNG MỚI

BÌNH-DÂN CHỦ-NGHĨA (NGUYỄN-VĂN CỎA LÝ-THU-THƯỜNG)

(Tiếp theo)

IV. - Các cuộc vận động bình dân chủ nghĩa

Hiện nay những cuộc vận động về chính trị hoặc xã hội đều là những cuộc vận động giải phóng, nhân dân yêu cầu giải phóng đối với quốc gia, địa phương yêu cầu giải phóng đối với trung ương, thực dân địa phương yêu cầu giải phóng đối với thực quyền, dân tộc hèn yếu yêu cầu giải phóng đối với dân tộc mạnh lớn, nông phu yêu cầu giải phóng đối với địa chủ, công nhân yêu cầu giải phóng đối với tư bản, dân bà yêu cầu giải phóng đối với đàn ông, con em yêu cầu giải phóng đối với cha anh. Nhưng cuộc vận động ấy đều là những cuộc vận động bình dân chủ nghĩa hóa.

Đã có cuộc vận động giải phóng thì cái gì cũ không thể không phá hoại được, mà cái gì cũ không thể không phá hoại được thì cái gì mới không thể không sáng lập. Nhân dân phải nhận ra rằng những cuộc vận động giải phóng ấy đều là những hiện tượng phá hoại; thấy trong quốc gia có cuộc vận động giải phóng của nhân dân địa phương thì là ngay rằng quốc quyền phân liệt; thấy trong kinh tế có cuộc vận động giải phóng thì là ngay rằng kinh tế bị phân biệt; thấy trong xã hội và gia đình, dân bà và con em vận động giải phóng thì là ngay rằng xã hội phân liệt, gia đình phân liệt. Thấy những hiện tượng phân liệt ấy đều hợp lại trong một thời đại, phạm những

Kể đến M. Đào-việt-Chuyên, 27 tuổi, giáo học nghỉ ở Hưng-yên.

M. Chuyên nhận có báo cả Hội đi đồng tiền lập nhà khách sạn, và có nhập vào Hội V. N. Q. D. Đ. nhưng không hề tuyên truyền và không có chữ ở chỉ bộ Thụy-lôi. Ông nói nếu người nhà muốn thì ông cũng chịu để cho trạng sư Mandrette cãi hộ cho.

Quan Chánh-án hỏi M. Chuyên xong, liền hỏi các trạng sư có bằng lòng cãi thay, hay để đến sau khi hỏi xong mới cãi, thì các trạng sư đồng thanh trả lời xin để đến sau khi hỏi xong các tội nhân sẽ cãi.

Đến lượt M. Hoàng-thúc-Gi, 28 tuổi sinh ở Hanoi, ngụ ở ngõ Tân-văn số 7, làm thư ký nhà Ngân hàng Đông-pháp, do trạng sư Pascalis cãi hộ.

M. Gi khai:

Trước kia tôi chưa hề biết, tôi không phải là người ở đảng và tôi chưa từng nghe thấy tên đảng. Mấy người khai cho tôi đều là khai gian cả. Còn những giấy mà tôi đã để trình Hội đồng rồi.

Xong, tòa hỏi đến M. Lê-thành-Vy, Nguyễn-thái-Học, Trần-bá-Hích, Đinh-xuân-Tung, Đào-khắc-Hùng, Vũ-dức-Thiếu, Đặng-dinh-Điện, Nguyễn-dực-Phương, Hoàng-Trác, Trần-văn-Chinh, Đoàn-văn-Cue, mãi đến 12 giờ trưa mới giải tán và buổi chiều bắt 3 giờ rưỡi lại họp.

(Còn nữa)

(Lược trích báo Đông Pháp 2 Juillet)

« bị vật chế tạo trong thời đại ấy, những tục thường sở hành trong thời đại ấy, đều có những sắc thái phân liệt, họ bèn là rằng thời đại hiện tại là thời đại phá liệt. Những nước như Trung-hoa, dân số Mãn-Thạch và quần phiệt, dưng lên chánh phủ Quốc-dân, chủ trương bỏ chính trị thống nhất mà lập chính trị liên bang, không phải là phân liệt sao? Những nước Đức, Áo, Hung, cũng các dân tộc tiểu nhược ở Trung-Âu đua nhau mà tuyên cáo tự chủ, không phải là phân liệt sao? Ai-nhĩ-lan, Ai-cập, Ấn-độ vận động tự trị đối với Anh, Triều-liên vận động độc lập đối với Nhật, ki-ông phải là phân liệt sao? Phần nhiều người ta đối với các cuộc vận động giải phóng đều lấy làm sợ hãi, chỉ vì cho rằng đó là những điều phân liệt phá hoại vậy.

Ký thực, những người sợ đó chỉ mới thấy có nửa mặt, không thấy toàn thể. Cái qui đạo tiến hóa của thế giới ngày nay, đều theo một đường mà đi tới, tức cái đường ấy là cái đường để đạt đến thế giới đại đồng, tức là cái mạch lạc theo đó mà loài người có cái tính thần cộng đồng liên quan, « bình dân chủ nghĩa », « liên bang chủ nghĩa », đều là những kỷ hiệu trên con đường ấy, không có liên bang thì chưa thể tiến hành bình dân chính trị đại qui mô thì không thành công nổi; có liên bang thì chưa thể tiến hành bình dân chính trị thì cũng như có thấy chỉ dạy cho, vì rằng bình dân chính trị và liên bang chủ nghĩa có cái uyên nguyên theo một đường tương quan với nhau, có cái quan hệ không thể chia nhau ra được. Cái uyên nguyên của con đường ấy, tức là sự giải phóng cá tính. Giải phóng cá tính, không phải là câu làm một việc phân liệt ra từng đoạn từng mảnh dăm, mà cốt là hoàn thành tất cả những cá-tính, thoát ly những cái trói buộc ngày xưa, cái tạo thành một cái tổ chức mới rất phong phú và đại đồng. Một mặt là giải phóng cho cá tính, một mặt là đoàn kết đại đồng, sự vận động giải phóng cá tính đồng thời cũng đi với sự vận động đoàn kết đại đồng. Hai cái vận động ấy tự hỗ tương phần mà thực là tương thành. Trung-hoa trước là một nước thống nhất dưới quyền Mãn-Thạch, ngày nay chủ trương liên bang, nước, Nga trước ở dưới quyền Nga-hoàng thống trị, ngày nay mỗi dân tộc đều dưng lên chủ quyền quốc-gia tự trị thì để hợp thành nước cộng hòa Xô viết, tuy rằng có phân liệt, mà phân liệt như vậy là cốt để dự bị cho các dân tộc sau này nguyện ý mà đoàn kết với nhau. Nước Úc, nước Hung, nước Đức, cũng có cái trạng thái phân liệt nhưng một mặt thì phân liệt mà một mặt thì cái tạo thành một cái tổ chức mới, cái tổ chức mới ấy là một cái liên hiệp. Nội dung của cái liên hiệp ấy so với cái tổ chức cũ thì rộng hơn, mà lại sung thực hơn. Nhân vì vậy cá nhân, về xã hội, về quốc gia, về dân tộc, về thế giới, trong các thứ sinh hoạt đều phát sinh những điều yêu cầu mới; cái tổ chức cũ, cái hình thức cũ không thể thích ứng và mất tức được, cho nên cần phải có cái tổ chức và cái hình thức mới.

Thế giới ngày nay đại đồng, mối quan hệ sinh hoạt mỗi ngày một thêm phức tạp, cái tự do cá tính và cái đoàn kết đại đồng đều là những cái trong sự sinh hoạt mới và trong trật tự mới không thể thiếu được. Liên bang chủ nghĩa, đối với hai điều ấy, rất là thích nghi. Nhân vì phạm địa phương, quốc gia, xã hội, dân tộc, đều cũng như cá nhân, mỗi cái có cá tính riêng, liên bang chủ nghĩa có thể bảo trì cái tự do cá tính của mỗi cái, không để cho phương-khắc xâm phạm đến. Trong khoảng các địa phương, các quốc gia, các dân tộc, các đơn vị trong xã-hội đối với nhau, cũng như trong khoảng cá nhân đối với nhau, cũng có cái cộng tính, liên bang chủ nghĩa lại có thể hoàn thành cái cộng tính ấy, kết thành một cái tổ chức bình đẳng để đạt mục đích hỗ trợ. Cái tự do cá tính cái hỗ trợ cộng tính, cái giới hạn trong khoảng hai cái ấy đối với nhau, phải lấy cái tất yếu trong sự sinh hoạt của mỗi đơn vị làm tiêu chuẩn.

(Còn nữa)

Vệ-thạch biên dịch

Chú ý! Chú ý!

AI là chủ tiệm bán thuốc bắc « CHINH VÀ SÔNG » nên tìm đến tiệm QUÂN-THANG ở đường CANTON-NAIS N 78-89 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, trước đây, từ danh từ xưa chỉ nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng; Bán sỉ bán lẻ giá cả phải chăng, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay:

Xin kính mời quý khách chiếu cố. Chủ nhân kính cáo QUÂN-THANG

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Chỉ cuộc ở Phố Borgnis Desbordes Hanoi, kính lời báo cáo cho các chức có nhận Phiếu Tiết Kiệm của Hội biết rằng kỳ số thứ 21 sẽ tại tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Juin 1929 mới rồi, cái serie số 133 gồm 2 vé, mỗi vé 1000\$00, số 253 của ông Phạm-vân-Diện Đốc-học trường Quảng-ngãi (Trung-kỳ) và số 1713 của ông Vũ-tư-Dương ở Hanoi (Bắc-kỳ) được trúng.

Số học trúng hai ngàn đồng đã cấp p. át liền rồi.

Kỳ số gần tới đây thì định ngày 29 Juillet 1929.

VIỆC THẾ GIỚI

VẤN ĐỀ TẠI BÌNH

(Tiếp theo)

Quốc là liên minh nhân bản từ rày về sau cũng vẫn có thể xảy ra những cuộc chiến tranh khác nữa. Vì như khi một nước nào không tuân pháp luật hoặc không hợp đồng vô lý mà xâm phạm một nước khác thì Liên-minh phải dùng vũ lực mà đối phó vì chúng liên-minh không có quân đội và chiến cụ riêng nên có nhiệm vụ cường phải vì cái « thiện chức năng hòa bình » mà phải tu chỉnh lấy ít nhiều binh lực. Lại còn khi định một kế hoạch gì thì phải theo « điều kiện đặc biệt » của mỗi nước, các Quốc phủ có quyền « bắt » ai, khi nào các Chánh phủ « bắt » lại thành « một thị trấn » đều bao nhiêu đời thế kỷ khiến ta phải sinh lòng hoài nghi! Nhưng vì lợi ích thế làm là? Ai lại không hiểu cái tâm lý của họ cường (nhỏ cho ra là) tâm lý của họ

CAM TICH TAN
(Thuốc bột sản tại hiện con BƯƠM BƯƠM)
Xét trong lẽ thường trẻ em khi biếng ăn, biếng ngủ, hay ốm yếu, bụng nổi gân, hay đau bụng mà không rõ nguyên nhân, làm biến ăn, hoặc ăn nhiều quá mà không biết no, hoặc tiêu ra bọt, ấy rõ ràng là bệnh Cam-tích, nếu dùng thuốc không hay đã tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa.
Bây giờ được phát hiện ra một công thức mới, nên mới ra công tìm kiếm ở miền Đông-sơn bên Trung-quốc, để được ra ra thí nghiệm để làm nên một thuốc bột cam-tích này, rất nên khen hiệu, quý ông quý bà có em cháu nếu có các bệnh nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì cũng tốt thôi. Mỗi gói giá là 0\$10

ĐẠI QUANG ĐƯỢC PHONG CHOLON HANOI

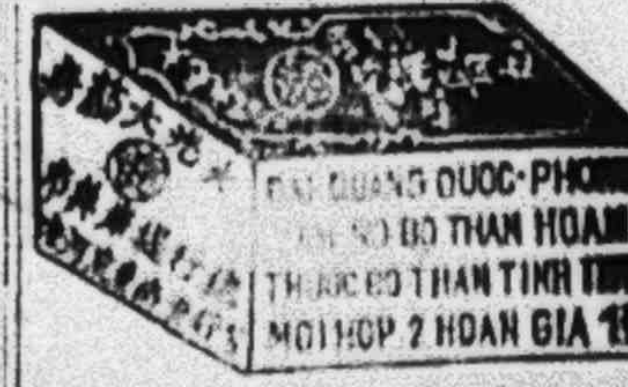
CAM TICH TAN

(Thuốc bột sản tại hiện con BƯƠM BƯƠM)

Xét trong lẽ thường trẻ em khi biếng ăn, biếng ngủ, hay ốm yếu, bụng nổi gân, hay đau bụng mà không rõ nguyên nhân, làm biến ăn, hoặc ăn nhiều quá mà không biết no, hoặc tiêu ra bọt, ấy rõ ràng là bệnh Cam-tích, nếu dùng thuốc không hay đã tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa.

Bây giờ được phát hiện ra một công thức mới, nên mới ra công tìm kiếm ở miền Đông-sơn bên Trung-quốc, để được ra ra thí nghiệm để làm nên một thuốc bột cam-tích này, rất nên khen hiệu, quý ông quý bà có em cháu nếu có các bệnh nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì cũng tốt thôi. Mỗi gói giá là 0\$10

ĐẠI QUANG ĐƯỢC PHONG CHOLON HANOI

YEU-SO BO THAN HOAN

Mỗi hộp 1\$00, 12 hộp 10\$00

Nếu quý vị thấy đau lưng, mỏi gối, từ chi mỏi mệt, không muốn ăn uống, lâu ngày không có con, không muốn gần đàn bà, hoặc là ăn nằm với đàn bà không được như sở nguyện, tình khi lỏng và mau ra, ban đêm thường hay đi đại tiện, ấy là chứng bệnh thận rỗng rỗng. Hãy mau dùng thử « YEU SO BO THAN HOAN » thì thấy hiệu nghiệm liền.

ĐẠI-QUANG-ĐƯỢC-PHONG 46 Đại-lộ Tổng-Học-Phường CHOLON (Namkỳ) 47 Phố hàng Đường HANOI (Bắc kỳ).

Hiệu thuốc PHAM - DOAN - BIEM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐÔNG - DƯƠNG

Huỳnh-thúc-Văn, Directeur gérant